

Економічна безпека України в умовах глобалізації

Глобалізація є еволюційною тенденцією розвитку суспільства. При цьому дане явище носить неоднозначний характер і має як позитивні, так і негативні риси. Позитивність глобалізації проявляється в розвитку міжнародних відносин, імпортно-експортних процесів, посилення і поглиблення культурних зв'язків між державами і т.д.

Негативним є те, що процес глобалізації може мати негативний вплив на стан економічної безпеки держави, так як:

- економіка країни стає більш відкритою;
- державні ринки потрапляють в залежність від ринків інших держав;
- загострюються і набувають глобального характеру проблеми економіки, суспільства та сировинної забезпеченості.

Економічній безпеці по праву належить центральне місце в системі національної безпеки, оскільки вона є основою для належного функціонування всіх ключових елементів, що відносяться до цієї системи, зокрема: політичної, соціальної, військової, екологічної, технологічної, інформаційної безпеки та інших елементів. Це зумовлено тим, що належне забезпечення рівня національної конкурентоспроможності, військово-політичної стабільності країни, надійної обороноздатності, ефективної соціальної політики, злагоди в моральному та духовному житті суспільства, розвитку науково-технічного прогресу (НТП), захисті інформації та запоруки безпечного екологічного стану неможливі без міцної та ефективної економіки.

Таким чином, ефективне забезпечення економічної безпеки держави є гарантом її суверенітету, незалежності і територіальної цілісності. Проте слід відмітити, що дослідження цієї проблеми і досі перебуває на етапі реформування, і тому не знайшло достатнього та комплексного відображення в науково-економічній літературі. Спостерігається суперечливість поглядів щодо визначення як самого поняття «економічна безпека», так і її основних складових та суміжних з нею понять і категорій. У зв'язку із цим актуальності набуває проведення комплексного аналізу підходів до тлумачення терміну «економічна безпека».

Загалом, економічна безпека держави означає захищеність усіх рівнів економіки країни від небезпечних дій, що можуть бути як наслідком свідомого впливу будь-якого чинника, так і стихійним напливом ринкових сил. Небезпечними можуть вважатися такі дії, які призводять до погіршення економічного стану країни у критичний рівень. Це може бути, наприклад, таке погіршення умов життя, з яким населення не готове миритися і яке внаслідок цього може перетворитися на соціальний конфлікт, що загрожуватиме існуванню економічної та політичної систем.

Актуальними аспектами гарантування економічної безпеки є:

- 1) удосконалення методологічних підходів до оцінки рівня, стану та динаміки економічної безпеки держави в умовах глобалізаційних процесів в економіці;
- 2) створення нового механізму гарантування економічної безпеки, який б зміг врахувати глобалізаційні впливи на економіку;
- 3) аналіз і оцінка загроз і ризиків глобалізаційних процесів на економічну безпеку;
- 4) розробка стратегії розвитку та інституціонального забезпечення економічної безпеки на сучасному рівні;
- 5) визначення основних шляхів удосконалення управління економічною безпекою.

Всі заходи, спрямовані на зміцнення економічної безпеки України в умовах поглинаючої економічної глобалізації, мають бути розроблені з урахуванням збереження національної ідентичності нашої країни, а не шляхом її прилаштування як сировинного придатку до потреб інших країн.

Забезпечення економічної безпеки України перебуває у складі основних функцій держави і на пряму залежить від сучасних внутрішніх і зовнішніх умов. Економічна безпека є однією з восьми складових національної безпеки, яка посідає одне з чільних місць у системі забезпечення національної безпеки України і стосується практично всіх інших складових. Крім того, три складові національної безпеки, а саме економічна, соціальна та екологічна є одночасно складовими сталого розвитку, забезпечення яких буде сприяти сталому розвитку як системи забезпечення національної безпеки, так і безпеки країни загалом.

Отже, економічна безпека є надзвичайно важливим елементом забезпечення національної безпеки України, що стосується всіх сфер життя нашої держави. Економічна безпека держави означає захищеність усіх рівнів економіки країни від небезпечних дій.